

Asia: VN/5698/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit suojeluesityksenteko-oikeutta ja suojeluesityksestä kuulemista koskeviin ehdotuksiin

Erinomaista, että rekisteröityjen yhteisöjen esityksenteko-oikeutta esitetään laajennettavan. Paikallisilla kotiseutuyhdistyksillä on kattava ymmärrys elinympäristöstään, asiantuntemusta ja tietoa arvokeskustelun pohjaksi. Rakennetun ympäristön laatuun vaikuttaminen on erinomainen lisäys.

Myös alueellisille vastuumuseoille pitäisi taata oikeus esityksen tekoon, koska lain nojalla on mahdollista suojella myös seudullisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennuksia ja rakennetun ympäristön kokonaisuuksia. Alueellisilla vastuumuseoilla on keskeinen rooli näiden arvojen määrittämisessä sekä vaalimisessa. Museoviraston intresseissä on valtakunnallinen arvoaspekti ja parhain asiantuntemus paikallisista arvoista on alueella. Ilmaisuuksien ”tarvittaessa muun asian kannalta olennaisen yhteisön lausunto” pitää sisällään toki tämän mahdollisuuden, mutta selkeintä olisi puhua alueellisesta vastuumuseosta.

Kuultavat tahot, rakennuksen ja kiinteistön omistaja ja haltija, naapuri, Museovirasto ja rakennuksen sijaintikunta ovat riittävät, mikäli yhteistyö alueellisen vastuumuseon kanssa kirjataan velvoitteeksi joko Museovirastolle tai kunnalle (käytännössä kaavoittajalle).

Kommentit alustusmenettelyn purkamiseen ja muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin

Päätöksenteon tulee säilyä sen alueen ELY-keskuksilla, jota suojeluesitykset koskevat. Alistusmenettelyä ei tule keskittää johonkin yhteen ELY-keskukseen, koska alueen paras asiantuntemus on paikallisella ELY-llä.

Kommentit ehdotettuihin poikkeamisluvan edellytyksiin ja lupamenettelyyn

Poikkeamismenettelyllä ei saa mahdollistaa kohteen osittaista purkamista, koska tällöin suojelun kokonaistavoitteet tärveäntyvät. Lakiin pitäisi kirjata selkeästi, että osittainkaan purkaminen ei ole mahdollista poikkeamismenettelyllä.

Kun poikkeamista haetaan käyttötarkoituksen muutokseen tulee perusteluina olla erittäin painavat syyt. Poikkeaminen mahdollistaisi mm. lailla suojellun koulun muuttamisen asuinkäyttöön, jolloin suojelun alkuperäinen tavoite, koulun säilyminen häviäisi. Rakennuksen alkuperäinen käyttö on joissakin tapauksissa olennainen osa suojelun tavoitteita.

Esteettömyyteen liittyvät asiat huomioidaan ilmeisesti kohdassa 3).

Kommentit korvaussäätelyä koskeviin ehdotuksiin

-

Kommentit ehdotuksiin, jotka koskevat rikostunnusmerkistöjä sekä menettelyä rikosasioissa ja tarkastuksissa

-

Kommentit viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaan ehdotukseen

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Muutokset hyvin perusteltuja ja esitys on selkeä. Erinomaista, että alueellinen vastuumuseo ja sen yhteistyö Museoviraston kanssa on kirjattu lakitekstiin (4 §).

Talamo-Kemiläinen Maarit
Turun museokeskus